

František Eder – scénář k rozhlasové reportáži

Zpracovali: Nela Antonie Bierlová, Filip Horáček, Barbora Kultová, Leontýna Mrzenová a Jan Pour

1. výstup

- Nedaleko od Trenčína (Jiří Helán, Moravanka Jana Slabáka) 00:00-00:06

- „Dechovku jako moc ne no“ (45:42-45:45)

změna na jinou hudbu- znělka post bellum

Pan František Eder, narozený v roce 1935. Žil život, který by dokázal položit nejednoho statečného muže na kolena. Ačkoliv strávil většinu jeho dětství během 2. světové války, nijak zásadně ho to nepoznamenalo. V mládí studoval dopoledne na dvouleté průmyslové škole na Kovosvitu. Odpoledne si přivydělával čtyřhodinovou brigádou. To vše až do chvíle kdy nastoupil na vojnu.

Pamětník: (10:23-10:40)

*„A u tý odvodní komise byli nejen vojáci, ale i jako zástupci KSČ.
A já jim tam něco blbýho řekl.“*

Pamětník: (49:29-49:33)

„Já říkám: Co se naučím, to mi nikdo nevezme“

Za tuto pouhou větu byl převelen až do Trenčína, slovenského města nedaleko hranic s Českem.

2. výstup

V květnu 1956 však přišla smutná zpráva o úmrtí maminky. František Eder tak dostává dovolenou, aby jel domů na pohřeb. Situaci ještě víc ztížilo, když dorazil domů – tělo bylo stále nezvěstné. Nakonec musel zažádat o prodloužení dovolené, aby vůbec stihl pohřeb, který byl kvůli tomu odložen. Krátce po této události zemřel i tatínek.

Při návratu na vojnu zjistil, že jeho kamarád spáchal sebevraždu, a tak pana Edera přesunuli do kuchyně, aby neměl přístup ke zbraním s ostrými náboji a nemohl si nijak ublížit na zdraví.

Pamětník: 20:28- 20:34

“No a já jsem teda šel do kuchařského kurzu, protože jsem jako kuchař nebyl”

Pamětník: 21:17- 21:27

“Jenže my jsme potom... vařit neuměli, jo, byli jsme tam dva kluci, takhle jsme byli z toho kurzu”

3.výstup

Po návratu z Trenčína do Sezimova Ústí začal pan Eder pracovat v Kovosvitu. Po nějaké době se vypracoval na pozici mistra. Po čase na této pozici mu bylo několikrát nabídnuto vstoupit do KSČ. On ze začátku odmítal, ale po nějaké době naléhání vstoupil

Pamětník: (24:01-24:07)

„Jo, to jsem vstoupil potom. Ale zase rychle vystoupil.“

4.výstup

Františku Ederovi se totiž nelíbil způsob vedení, a tak se v roce 1968 rozhodl přestat platit příspěvky, což vedlo k jeho degradaci z mistra na kontrolora v montáži. V jeho výstupu ho podpořili a následovali někteří z jeho podřízených.

Pamětník: 30:26-30:42

“Podle mě tam nešli ani ti, když viděli, že já jsem se toho, nebo vy jste se toho, ty co byli dělníci, voni co byli v tý mojí dílně, tak se zpátky nevrátili.”

Narážel však na odpor místních zástupců KSČ v Kovosvitu, a proto se dál než na místo kontrolora v montáži nedostal.

5.výstup

I přes všechno, co František Eder zažil, nikdy nepřemýšlel nad emigrací. V Československé Republice chtěl zůstat především kvůli své rodině. Ačkoli to neměl vždy v životě jednoduché, zůstává věčným optimistou. (tady by zase mohla začít hrát nějaká mírná a tichá hudba) Na svém životě by nic nezměnil. I na tom smutném dokáže najít něco dobrého.

Pamětník: (54:25-54:28)

„Mně je dobře pořád.“